

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Николай Цветков,

Преподавател в катедра „Хореография”

ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград

относно дисертационен труд за присъждане
на образователната и научна степен „Доктор”.

Основание: член на научното жури за защита на дисертационен труд в съответствие със Заповед № 1227/ 11.07.2022 г. на ректора ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград.

Автор на дисертационния труд: Джулия Ромеова Йорданова, редовен докторант в катедра „Хореография”, факултет по Изкуства, ЮЗУ „Неофит Рилски“ гр. Благоевград.

Тема на дисертационния труд: *„Хореографии за деца в балетното изкуство и в художествената гимнастика. Процеси на изграждане и усвояване. Специфики“*

Научен ръководител: проф. д.изк. Анелия Янева

Джулия Ромеова Йорданова е родена на 05.01.1990 год. в град София. До голяма степен професионалната дейност на докторантката е свързана с темата на представената за защита дисертация. Професионалната и реализация до момента се изразява в заемане на длъжности свързани с работа в областта на хореографията, изпълнителската и хореографска практика, педагогическа и ръководна музикално танцова дейност. Участвала е в множество танцови постановки в България, Виена, Италия и Албания. Автор и хореограф на танци за филми, видеоклипове, телевизионни предавания и театрални постановки. Режисьор и хореограф на собствени танцови спектакли. Носител на награди на Национални и Международни конкурси.

През 2009 год. завършва ДХУ (Държавно Хореографско Училище) - НУТИ с профил „Класически танц" в класа на Диана Райнова. Същата година е приета студентка в Национална Музикална Академия „Панчо Владигеров", София, специалност „Балетна педагогика". Завършва бакалавърска степен през 2013 год.

От 2014 до 2016 год. изучава „Балетна режисура" в Национална Музикална Академия „Панчо Владигеров", София. Паралелно с това от 2012 год. разработва свое танцово студио „Джулия", където е педагог, хореограф и режисьор.

От 2018 год. е хоноруван преподавател в Югозападен университет „Неофит Рилски“-Благоевград – титуляр на дисциплините „Класически танц“, „Характерни танци“, „Постановка на танци за мюзикъл“, „Постановка на танци за видеоклипове“, „Хореографска композиция“. От 2020 год. е назначена на половин щат в Югозападен университет „Неофит Рилски“- Благоевград, катедра „Хореография“.

II. АКТУАЛНОСТ И ЗНАЧИМОСТ НА РАЗРАБОТЕНИЯ ПРОБЛЕМ В ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

Дисертацията **„Хореографии за деца в балетното изкуство и в художествената гимнастика. Процеси на изграждане и усвояване. Специфики“** на докторантката Джулия Ромеова Йорданова е посветен на изследването на проблем с безспорно значение за съвременната българска хореография. В процеса на прогресивното развитие и професионализация на балетното изкуство и художествената гимнастика, усъвършенстването и поддържането едно адекватно на изискванията в тези жанрове високо ниво на подготовка и специфичните двигателни умения на изпълнителите, във фокуса на вниманието на автора е поставена актуална и значима цел: **изследване**

на приликите и отличията в методите на обучение в балетното изкуство и в художествената гимнастика, свързани с деца; да се анализира как този модел действа при постановки на миниатюри и цялостни спектакли и да се предложи действащ модел за преподаване и усвояване на хореографии, свързани с деца.

Видно е, че формулираната по този начин цел предполага едно твърде сериозно и задълбочено изследване, защото то включва две особено значими по същността си проучвателни посоки – **първата** - анализиране спецификите и отличията в начините за танцова подготовка на децата – в балетния *екзерсис* и в *загрявката* при художествената гимнастика, анализиране спецификите и отличията на хореографии за деца и извеждане на отличия при преподаването и подготовката на хореографии за деца в балетното изкуство и в художествената гимнастика **и втората** - извеждане правила на преподаването при работата с деца и разработване и предлагане система за обучение на деца при подготовка на авторска хореография с детска тематика, която до този момент не е бил обект на научно проучване.

Съдържание на дисертацията

Дисертационния труд съдържа 235 стандартни страници, от които 219 основен текст, който е структуриран в Увод, изложение в четири глави, заключение, използвана литература. Библиографията включва общо 107 източника - 90 книги и 17 интернет източника.

Уводът е достатъчно информативен и насочва читателя към проблематиката на изследването, неговата значимост, актуалност и мотивировката на автора за провеждането му.

Формулираната цел на труда е ясно, логично и убедително изведена в текста. Основните задачи са многоспектърни, реализирането, на

които дава възможност за всеобхватност и пълнота в изследователската работа. Поставените изследователски задачи очертават темата от съпоставки между упражнения в класическия *екзерсис* и в *загрявката* в художествената гимнастика, през анализиране и съпоставки между хореографии в балетното изкуство и в художествената гимнастика по еднакви музикални изпълнения, до разработване и предлагане система за обучение на деца при подготовка на авторска хореография с детска тематика.

Методите на научното изследване и подходите в работата са подходящи, смислено и находчиво подбрани, удачни за реализиране на докторската дисертация и за осъществяване на поставените задачи.

Глава I е озаглавена **КЛАСИЧЕСКИ ЕКЗЕРСИС В БАЛЕТНОТО ИЗКУСТВО И ЗАГРЯВКА В ХУДОЖЕСТВЕНАТА ГИМНАСТИКА. СЪПОСТАВКИ. ОТЛИЧИТЕЛНИ БЕЛЕЗИ** и обхваща 60 стр. Основният акцент в тази глава е направеният анализ и съпоставки между упражнения в класическия екзерсис и в загрявката в художествената гимнастика. Материала е структуриран в три направления:

- сходни построения, използвани и в класическия *екзерсис* и в художествената гимнастика
- различни построения
- движения от художествената гимнастика, които постепенно навлизат в класическия *екзерсис*.

В заключение на тази глава, въз основа на направения обзор и анализ, позовавайки се на собствения си опит като педагог авторът с достатъчна убедителност прави обобщения, формулира своята теза и стига до извода че, „*Една от най-съществените разлики между художествената гимнастика и балета е, че в балета всички изработени движения впоследствие се „качват“ на балетни палци и с*

наученото се съставят комбинации, които могат да бъдат част от танцова композиция или пък – част от танц. Докато в художествената гимнастика движенията служат само за замявка – за постигане на по-голяма гъвкавост, но без да се използват впоследствие при съчетанията.“

Във **втора глава** на изследването, обстойно са разгледани нивата на трудност в художествената гимнастика и в балетното изкуство, като са направени съпоставки между хореографии в балетното изкуство и в художествената гимнастика по еднакви музикални изпълнения. Именно в първа и втора глава по-обстойно са залегнали основанията за изборът на темата, послужили като отправна точка за обособяването и формулирането на поставената цел, предопределящо актуалността на настоящото изследване, а именно: **изследване на приликите и отликите в методите на обучение в балетното изкуство и в художествената гимнастика, свързани с деца.**

Третата глава -ЦЯЛОСТНИ ХОРЕОГРАФИИ ЗА ДЕЦА В БАЛЕТНОТО ИЗКУСТВО, в съдържателно отношение основно е насочена към въпроса за анализ на тези хореографии според техните основни компоненти на изграждане – драматургия, музика, хореография. Анализирани са балетни варианти на приказки за животни и птици, варианти на социални и битови приказки и балетни приказки за вълшебни същества. В заключение на тази глава са направени съпоставки между класификацията на Проп и балетната класификация.

В **Глава 4** озаглавена **„Работа с деца, изисквания и подходи“** на базата на анализите от проведените изследвания и резултати от първите три глави, чрез използването на интегративния подход е представен *авторска методика за обучение на подрастващи*, в която са

комбинирани елементи от *екзерсиса* в балетното изкуство и *загрявката* в художествената гимнастика. Включени са ритмически упражнения, акробатични движения от спортната гимнастика и танцова импровизация. Представени са авторски упражнения, които се прилагат на деца от 4 годишна възраст до професионални танцьори. Мисията на модела е да послужи като база за усъвършенстване на цялостната стратегия за организиране на обучението по танци и да създаде предпоставки за целенасочено обучение танци.

Накрая искам да подчертая, че данните от проведеното научно изследване и предложената методика са представени и онагледени по подходящ начин и подкрепени с прецизно проведената им обработка доказваща достоверността, валидността и надеждността на получените резултати, въз основа на което е направен многостранен логически анализ. Анализът е изчерпателен, непротиворечив и дава ясна картина за ефекта от приложението на научното изследване, който е изцяло в подкрепа на работната хипотеза на автора.

В резултат на изследванията и анализите в заключение авторката е формулирала 9 основни приноси на дисертационния труд. Приносите са формулирани правилно и произтичат логично от решаването на задачите. Тук бих препоръчал на Джулия Йорданова да систематизира и изведе няколко препоръки с практическа насоченост (които в дисертационния труд има в изобилие) и евентуалното им бъдещо реализиране ще окаже положително въздействие върху качеството на обучение в тази насока.

Бих определил труда като погледът на вътрешен участник в етап от тази хореографска дейност и практика, което е много важно. Като цяло дисертационния труд отговаря на всички изисквания за подобен род научно изследване, а авторът му демонстрира познаване на предметните области свързани с неговото изследване.

Впечатленията ми от Джулия Йорданова са, че тя вече е изграден професионален танцов педагог с вкус към научни изследвания и новаторство в работата си, показващ че владее научно-изследователските методи в хореографската наука, които умело прилага в развитието на танцовото изкуство. Приложените публикации са свързани с разработваната тематика и проблеми в дисертационния труд.

В заключение въз основа на качествата на дисертационния труд и на нейните безспорни приноси убедено предлагам на почитаемото жури да присъди на Джулия Йорданова образователната и научна степен „Доктор”

21.08.2022 г.

Подпис:

(проф. Николай Цветков)

REVIEW

By Prof. Nikolay Tsvetkov,

Teacher in the "Choreography" department

Neofit Rilski Secondary School - Blagoevgrad

on award thesis

of the educational and scientific degree "Doctor".

Reason: member of the scientific jury for the defense of a dissertation in accordance with Order No. 1227/ 11.07.2022 of the rector of the Neofit Rilski University of Blagoevgrad.

Author of the dissertation: Julia Romeova Yordanova, full-time doctoral student at the Choreography Department, Faculty of Arts, Neofit Rilski University of Applied Sciences, Blagoevgrad.

Dissertation topic: "Choreographies for children in ballet and rhythmic gymnastics. Construction and absorption processes. Specifics'
Research supervisor: Prof. D.Sc. Anelia Yaneva

Julia Romeova Yordanova was born on 05.01.1990 in the city of Sofia. To a large extent, the professional activity of the doctoral student is related to the topic of the dissertation submitted for defense. Her professional realization to date is expressed in holding positions related to work in the field of choreography, performing and choreographic practice, teaching and leading music and dance activities. Julia has participated in numerous dance productions in Bulgaria, Vienna, Italy and Albania. She has authored and choreographed dances for films, videos, TV shows and theater productions. In addition, she has been director and choreographer of her own dance performances. Winner of awards at National and International competitions.

In 2009, she graduated from DHU (State School of Choreography) - NUTI with the profile "Classical dance" in Diana Raynova's class. In the same year, she was accepted as a student at the "Pancho Vladigerov" National Music Academy, Sofia, majoring in "Ballet Pedagogy". He graduated with a bachelor's degree in 2013.

From 2014 to 2016, she studied "Ballet Directing" at the "Pancho Vladigerov" National Music Academy, Sofia. In parallel, since 2012, she has been developing his own dance studio "Julia", where he is a teacher, choreographer and director.

Since 2018, she has been a part-time teacher at Southwestern University "Neofit Rilski"-Blagoevgrad - holder of the disciplines "Classical dance", "Character dances", "Dance staging for musicals", "Dance staging for videos", "Choreographic composition ". Since 2020, she has been appointed half-time at Southwestern University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, Department of Choreography.

II. RELEVANCE AND SIGNIFICANCE OF THE DEVELOPED PROBLEM IN THE DISSERTATION.

The dissertation theme is "**Choreographies for children in ballet and rhythmic gymnastics. Construction and absorption processes. Specifics**" by doctoral student Julia Romeova Yordanova is dedicated to the study of a problem of indisputable importance for contemporary Bulgarian choreography. In the process of the progressive development and professionalization of the art of ballet and rhythmic gymnastics, the improvement and maintenance of a high level of training adequate to the requirements in these genres and the specific motor skills of the performers, the focus of the author's attention is an actual and significant goal: **the study of the similarities and differences in training methods in ballet and rhythmic gymnastics related to children; to analyze how this model works in miniature and full-length productions and to propose a workable model for teaching and learning child-related choreographies.**

It can be seen that the goal formulated in this way presupposes a very serious and in-depth study, because it includes two particularly significant research directions - **the first** - analyzing the specifics and differences in the ways of dance training for children - in the ballet exercise and in the warm-up at rhythmic gymnastics, analyzing the specifics and distinctions of choreographies for children and deriving distinctions in the teaching and preparation of choreographies for children in ballet art and in rhythmic gymnastics **and the second** - deriving rules of teaching when working with children and developing and offering a system for teaching children in the preparation of an author's choreography with a children's theme, which until now has not been the subject of scientific research.

Dissertation content

The dissertation contains 235 standard pages, of which 219 are the main text, which is structured in an Introduction, an exposition in four chapters, a conclusion, and references. The bibliography includes a total of 107 sources - 90 books and 17 Internet sources.

The introduction is sufficiently informative and directs the reader to the issues of the research, its significance, relevance and the author's motivation for conducting it.

The stated purpose of the work is clearly, logically and convincingly presented in the text. The main tasks are multispectral, the implementation of which gives the opportunity for comprehensiveness and completeness in the research work. The set research tasks outline the topic from comparisons between exercises in classical exercise and in the warm-up in rhythmic gymnastics, through analyzing and comparisons between choreographies in ballet art and in rhythmic gymnastics to the same musical performances, to developing and offering a system for training children in the preparation of author's choreography with a children's theme.

The methods of the scientific research and the approaches in the work are suitable, meaningfully and resourcefully selected, suitable for the realization of the doctoral dissertation and for the realization of the set tasks.

Chapter I is entitled **CLASSICAL EXERCISE IN BALLET AND WARM-UP IN ARTISTIC GYMNASTICS. MATCHES. DISTINGUISHING MARKS** And covers 60 pages. The main emphasis in this chapter is the analysis and comparisons made between exercises in the classical exercise and in the warm-up in rhythmic gymnastics. The material is structured in three directions:

- similar constructions used in both classical *exercise* and rhythmic gymnastics
- various builds
- movements from rhythmic gymnastics, which gradually enter the classical *exercise*.

At the conclusion of this chapter, based on the overview and analysis, referring to her own experience as a teacher, the author makes generalizations with sufficient persuasiveness, formulates her thesis and comes to the conclusion that, "*One of the most essential differences between rhythmic gymnastics and ballet is that in ballet, all the movements created are subsequently "mounted" on ballet fingers and combinations are made with what is learned, which can be part of a dance composition or part of*

a dance. While in rhythmic gymnastics, the movements serve only for warm-up - to achieve greater flexibility, but without being used subsequently in the combinations."

In the **second chapter** of the study, the levels of difficulty in rhythmic gymnastics and in ballet art are thoroughly examined, and comparisons are made between choreographies in ballet art and in rhythmic gymnastics to the same musical performances. It is in the first and second chapters that the grounds for the choice of the topic were more thoroughly laid down, which served as a starting point for the identification and formulation of the set goal, predetermining the relevance of the present study, namely: **the study of the similarities and differences in the methods of training in the art of ballet and in rhythmic gymnastics related to children.**

The third chapter -COMPLETE CHOREOGRAPHIES FOR CHILDREN IN THE ART OF BALLET, in terms of content, is mainly focused on the question of analyzing these choreographies according to their main components of construction - dramaturgy, music, choreography. Ballet versions of tales about animals and birds, versions of social and household tales and ballet tales about magical creatures were analyzed. At the conclusion of this chapter, comparisons are made between Propp's classification and the ballet classification.

In Chapter 4 entitled "*Working with children, requirements and approaches*" based on the analyzes of the conducted research and results of the first three chapters, through the use of the integrative approach, an *author's methodology for training* adolescents is presented, in which elements of *exercise* in ballet are combined art and the *warm-up* in rhythmic gymnastics. Rhythmic exercises, acrobatic movements from sports gymnastics and dance improvisation are included. Author's exercises are presented, which are applied to children from 4 years of age to professional dancers.

The mission of the model is to serve as a basis for improving the overall strategy for organizing dance education and to create prerequisites for purposeful dance education.

Finally, I would like to emphasize that the data from the conducted scientific research and the proposed methodology are presented and illustrated in an appropriate way and supported by their precise processing proving the credibility, validity and reliability of the results obtained, based on which a multi-faceted logical analysis was made. The analysis is comprehensive, uncontroversial and gives a clear picture of the effect of

the application of scientific research, which fully supports the author's working hypothesis.

As a result of the research and analysis, in conclusion, the author has formulated 9 main contributions of the dissertation work. Contributions are formulated correctly and follow logically from solving the tasks. Here I would recommend Julia Yordanova to systematize and bring out several recommendations with a practical focus (which are abundant in the dissertation work) and their possible future implementation will have a positive impact on the quality of education in this direction.

I would define the work as the view of an internal participant in a stage of this choreographic activity and practice, which is very important. In general, the dissertation meets all the requirements for a similar type of scientific research, and its author demonstrates knowledge of the subject areas related to his research.

My impressions of Julia Yordanova are that she is already a professional dance pedagogue with a taste for scientific research and innovation in her work, showing that she has mastered the research methods in choreographic science, which she skillfully applies in the development of dance art. The attached publications are related to the developed topics and problems in the dissertation work.

In conclusion, based on the qualities of the dissertation work and her indisputable contributions, I confidently propose to the honorable jury to award Julia Yordanova the educational and scientific degree "Doctor"

21/08/2022

Signature: _____

(Prof. Nikolay Tsvetkov)